

**Koncepce proseniorské politiky pro rok 2017 – 2020
města Litoměřice**

Preambule

Výsledkem zvyšování kvality lidského života, životní úrovně a celkového zlepšování zdravotního stavu populace dochází k prodlužování délky lidského života. Seniorský věk se prodlužováním délky života stává významnou fází lidského života.

Stáří je přirozenou a v pořadí poslední etapou životní cesty. Při vstupu do této fáze si musí člověk ujasnit, jak bude dál žít a jaká bude kvalita jeho dalšího života. Proces stárnutí se vyznačuje změnami jak tělesnými a psychickými, tak i sociálními. Probíhá u každého seniora různě a my ho můžeme ovlivnit. Každý člověk je odpovědný za kvalitu svého života a tedy i stáří.

Vliv psychiky na celkový proces stárnutí je značný a v určitém smyslu může být důležitější než působení sociálních a zdravotních faktorů stárnutí. V důsledku odchodu do starobního důchodu se mění denní režim, životospráva a rytmus života. První problém, na který narazí senior – penzista, je ztráta programu. Senioři se musejí naučit žít jinak než doposud. Podíl volného času roste a nabízí prostor pro rozvoj volnočasových aktivit. Zájmové vzdělávací aktivity umožňují seberealizaci ve volném čase.

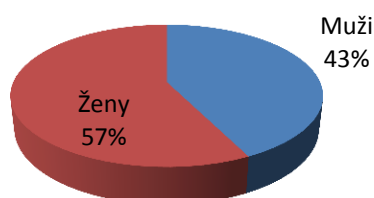
Skladba skupiny obyvatel – senioři

Nejinak je to i ve městě Litoměřice. Z celkového počtu 24 520 obyvatel je občanů starších 60 let 6 340. Podíl seniorů žijících ve městě tvoří 21% z celkového počtu obyvatel města.

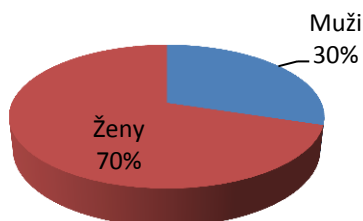
Důležitou součástí strategického přístupu ke stárnoucí generaci je zohledňování genderového zastoupení skupiny seniorů. Z našich šetření vyplývá, že počet žen starších 60 let je 3 631 na rozdíl od mužů, kterých je pouze 2 709. Vyjádříme-li procentuálně je podíl žen/mužů ve městě Litoměřice 57%/43% mužů.

Podíl mužů a žen nad 60 let

Pokud budeme monitorovat věkovou skupinu občanů starších 80-ti let, poměr mezi ženami a muži se rapidně zvyšuje. Podíl žen je 70% a mužů jen 30%.

Podíl mužů a žen nad 80 let

Komunitní plánování města Litoměřice

Město Litoměřice má tradičně rozsáhlou síť poskytovatelů veřejných, sociálních a dobročinných služeb. Díky této síti mohou občané Litoměřic získat pomoc a podporu v nejrůznějších životních situacích jako je např. stáří, nemoc, ztráta bydlení, zaměstnání a podobně. Současně mohou lidé žijící v našem městě využívat široké nabídky vzdělávacích, volnočasových a rozvojových aktivit a služeb.

Poskytovatelé těchto služeb koordinují svou činnost prostřednictvím procesu komunitního plánování. Zapojením všech poskytovatelů sociálních služeb a služeb souvisejících do komunitního plánování umožňuje prolínání sféry sociální se sférou volnočasovou. Toto je nesporná výhoda plánování všech proseniorských aktivit i opatření.

Vzhledem ke skutečnosti, že město Litoměřice již od roku 2004 komunitně plánuje sociální služby a služby související je sociální oblast ze všech oblastí nejvíce rozpracovaná.

Organizační strukturu komunitního plánování ve městě Litoměřice tvoří čtyři základní roviny: schvalovací, poradní, řídicí a odborná.

Schvalovacími orgány jsou Rada města Litoměřice a Zastupitelstvo města Litoměřice. Poradním orgánem je Zdravotní a sociální komise při Radě města Litoměřice. Řídicím orgánem je Manažerská skupina.

Odborným orgánem jsou čtyři pracovní skupiny:

- senioři
- zdravotně tělesně postižení
- rodina, děti a mládež
- osoby v přechodné krizi, ohrožené drogou a etnické menšiny

Referenti samosprávy úseku komunitního plánování zajišťují agendu komunitního plánování a svolávají jednání Manažerské skupiny, která zastřešuje pracovní skupiny, zajišťuje tok informací napříč pracovními skupinami a vedením města. Dále spolupracují v rámci komunitního plánování jak s poskytovateli sociálních služeb a služeb souvisejících, tak i s uživateli sociálních služeb a veřejností. Mají tedy přehled o potřebách obyvatel napříč sférou sociálních služeb i volnočasovou oblastí.

Dostatečné personální zajištění úseku komunitního plánování považujeme za klíčové v péči o cílové skupiny obyvatelstva.

Při realizaci a organizaci proseniorských aktivit spolupracují všichni pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Nezastupitelnou roli hraje každá pracovní skupina, její členové se vždy podílejí na přípravě, organizaci programu nebo vyhodnocování cílů realizovaných aktivit. Pracovní skupiny jsou formovány ze zástupců úseku komunitního plánování, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb, veřejnosti a zástupců institucí, které se chtějí aktivně podílet na tvorbě a realizaci komunitního plánu a rozvoje města Litoměřice.

Podměty k realizaci různých proseniorských aktivit sbíráme přímo mezi občany města nebo vycházejí od samotných spolků a organizací zastřešující seniory. Výstupy z jednání pracovních skupin propojujeme s aktivitami Zdravého města Litoměřice. Zodpovědná osoba za plánování proseniorských aktivit a jejich realizaci je pracovník úseku komunitního plánování, jenž vede skupinu seniorů.

Zprostředkování informací a medializace

Velmi důležitou součástí realizace proseniorských i dalších aktivit je informovanost obyvatel o nadcházející události ať formou zprávy v tisku nebo na webových stránkách města, facebooku, pomocí aplikace mobilního rozhlasu, vyvěšením na městských vývěskách či infocentru, výlepem plakátů aj., stejně tak i uveřejněním zprávy o uplynulých aktivitách spolu s fotografiemi jsou nedílnou součástí realizace proseniorských aktivit.

Hlavním cílem koncepce proseniorské politiky je udržení kvality a hustoty sítě sociálních služeb ve městě Litoměřice se zastřešením celého ORP Litoměřice.

Přehled poskytovatelů sociálních služeb v Litoměřicích pro seniory

Farní charita Litoměřice	Domov na Dómském Pahorku	Domov pro seniory
		Týdenní stacionář
	Domy s pečovatelská služba	Pečovatelská služba
	Charitní domov sv. Zdislava	Domov pro seniory
		Domov se zvláštním režimem
		Denní stacionář
CSP Litoměřice	Domov U Trati	Domov pro seniory
Mgr. Lucie Brožková	KDP Sluníčko	Odlehčovací služba

Zdravotní a volnočasové aktivity pro seniory v Litoměřicích a služby související

Farní charita Litoměřice	Charitní ošetrovatelská a pečovatelská služba	
Mgr. Lucie Brožková	KDP Sluníčko	Zdravotní péče
		Doprava pro seniory
Klub seniorů		
Spolek LiPen		
Diecézní charita Litoměřice	Dobrovolnické centrum	

Služby pro seniory v ORP Litoměřice

Anavita a. s.	Kréta Terežín	Domov pro seniory
		Domov se zvláštním režimem

Další velký společný cíl všech realizovaných proseniorských opatření ve městě Litoměřice je zajistit seniorům různorodé možnosti, jak kvalitně prožít stále se prodlužující období seniorského věku. Vnímat ho jako plnohodnotnou fázi života, umět smysluplně využívat volný čas a předně, cítit se potřebným. Realizací proseniorských opatření ve městě dáváme najevo, že nám není lhostejné, jak naši senioři žijí.

Cíle a opatření koncepce proseniorské politiky města Litoměřice

Název cíle 1:	Podpora dobrovolnictví oboustranná - potřebuji dobrovolníka/ jsem sám dobrovolníkem
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	1.1 Zvyšování povědomí veřejnosti o potenciálu a přínosech starších pracovníků a seniorů pro společnost 1.2 Podpora dobrovolnického centra, 1.3 Dobrovolnictví ve veřejné správě.
Popis opatření:	Alokace finančních prostředků z rozpočtu města na podporu chodu dobrovolnického centra. Zajišťování informovanosti občanů o potřebě sociální soudržnosti a mezigenerační spolupráce, příprava přednášek, workshopů a dobrovolnických aktivit. Podpora dobrovolnictví ve veřejné správě.

Název cíle 2:	Zajištění stabilní finanční podpory proseniorské aktivity ze strany města Litoměřice
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	2.1 Vyhlášení dotačních programů 2.2 Finanční podpora rozvoje multigeneračních center poskytujících zázemí pro setkávání napříč věkovými a sociálními skupinami, které zprostředkovávají vzdělávací a další zájmové aktivity.

<p>Popis opatření:</p>	<p>vyhlášení těchto dotačních programů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program podpory sociálních a zdravotních aktivit pro občany města Litoměřice • Program podpory sociálních služeb v Litoměřicích • Program podpory Zdravého města Litoměřice • Program podpory fairtradových aktivit a globální odpovědnosti v Litoměřicích <p>Do všech těchto dotačních programů (kromě Programu na podporu sociálních služeb) se mohou zapojit jak jednotlivci organizující jednorázovou aktivitu naplňující pravidla dotačního programu, tak zapsané spolky, organizace, kluby a skupiny působící ve městě Litoměřice.</p> <p>Alokace finančních prostředků z rozpočtu města Litoměřice napomáhající zajištění chodu Klubu důchodců, Klubu turistů, Knihovny K. H. Máchy, Svazu tělesně postižených SEVER a JIH, Dobrovolnickému centru, Domu dětí a mládeže Rozmarýn.</p>
------------------------	--

<p>Název cíle 3:</p>	<p>Posilování mezigeneračních vztahů existencí multigeneračních center ve městě Litoměřice</p>
<p>Opatření, která vedou k naplnění cíle:</p>	<p>3.1 Realizace aktivit předcházející sociálnímu vyloučení znevýhodněných a zranitelných seniorů a vedoucí ke smysluplnému trávení volného času seniorů</p> <p>3.2 Podpora mezigeneračního setkávání</p>
<p>Popis opatření:</p>	<p>Nezastupitelnou roli pro město představuje Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích, která poskytuje veřejnosti standardní výpůjční a informační služby, provozuje veřejný internet, pořádá vzdělávací besedy pro děti i dospělé a organizuje prázdninové aktivity pro celé rodiny.</p> <p>Aktivní senioři navštěvují spolek LiPen, který vznikl při této organizaci. Jeho součástí je Dopolední klub aktivního stáří - pravidelné aktivity 1x týdně, zdravotní cvičení, trénování paměti, arteterapie, návštěva muzeí a galerií, vlastivědné procházky a výlety, besedy...</p> <p>Klub tvůrčího psaní – kreativní psaní, vlastní publikační činnost, spolupráce s knihovnou na celostátních aktivitách (Noc literatury, Den poezie aj.) Knihovna má strategicky výhodnou polohu v úplném centru města s dobrou</p>

dostupností pro seniory a nabízí komplexní nabídku v oblasti volnočasových aktivit a celoživotního vzdělávání.

Dům dětí a mládeže **Rozmarýn** zajišťuje kurzy práce na PC pro seniory (senioři mohou z tohoto PC zaslat dotaz nebo připomínku na město Litoměřice) a tím zvyšuje komunitní sounáležitost seniorů. Dále svou širokou nabídkou volnočasových aktivit pro děti a celé rodiny podporuje a posiluje mezigenerační soudržnost.

Osobní gratulace k životnímu jubileu, vedení osobních rozhovorů se seniory v jejich domácím prostředí, předávání informací seniorům v podobě pro ně snadno pochopitelné zajišťují sociální pracovníci města Litoměřice.

Pořádání soutěžní kampaně „**Místa přátelská seniorům**“ – 16 setkání na velmi zajímavých místech, kam není jednoduché se podívat aneb „Nesedte doma a pojdte mezi nás“. Při účasti na alespoň 8 setkáních získá senior ocenění za účast od starosty města Litoměřice.

Náměty na zajímavá místa navrhnou samotní senioři. (Požární stanice, Okresní soud, třídírna separovaného odpadu, Návštěva Radnice a kanceláře starosty, rodopisná přednáška – rodokmen, pétanque, návštěva posilovny, jóga, netradiční sportovní disciplíny, přednášky zdravý životní styl, domácí násilí, první pomoc, Hospic a péče o blízké, návštěva U3V...).

Je to velmi oblíbená kampaň trvající od konce měsíce dubna do počátku června a každým rokem se rapidně zvyšuje účast soutěživých seniorů.

Organizace **vánočního a červnového setkání s hudbou a tancem pro seniory**, je velmi oblíbenou akcí, kde senioři mohou tančit popovídat si a příjemně prožít odpoledne s přáteli. Starší seniory mohou doprovázet rodinní příslušníci.

Na červnovém setkání vyhodnocujeme kampaň Místa přátelská seniorům a na prosincovém předáváme vánoční voňavé překvapení. (účast okolo 600 osob)

Zapojení neziskového sektoru do organizování aktivit na podporu mezigeneračního setkávání.

Nabádání poskytovatelů sociálních služeb k větší otevřenosti pro širší veřejnost a tím propojit seniory žijící mimo

	<p>pobytové služby se seniory žijícími v sociálních službách. Veškeré kulturní akce pořádané v Domově seniorů na Dómském pahorku jsou přístupné široké veřejnosti a naopak město přivítá seniory z pobytových zařízení</p>
--	--

Název cíle 4:	Nadále zapojovat aktivní seniory do komunitního plánování města Litoměřice
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<p>4.1 Zapojení seniorů do diskuze nad důležitými opatřeními týkajícími se života obyvatel obce</p> <p>4.2 Zapojení aktivních seniorů do komunitního plánování</p>
Popis opatření:	<p>Organizace veřejného diskusního fóra „Desatero problémů Litoměřic“, kde obyvatelé města za účasti radních, zastupitelů, vedoucích pracovníků města diskutovali o nejpalčivějších problémech města Litoměřice.</p> <p>Dále je možno na webu města/informačním centru hlasovat pro i proti konkrétním 16 problémům vzešlých z tohoto veřejného diskusního fóra.</p> <p>Pracovní skupiny komunitního plánování jsou formovány ze zástupců úseku komunitního plánování, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb, veřejnosti a zástupců institucí, které se chtějí aktivně podílet na tvorbě a realizaci komunitního plánu a rozvoje města Litoměřice.</p>

Název cíle 5:	Vytváření bezpečného prostředí pro seniory, kontrola dodržování ochrany lidských práv a svobod starších, zranitelných osob.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<p>5.1 Zvyšovat bezpečí občanů</p> <p>5.2 Organizace seminářů a přednášek zaměřených na prevenci kriminálních útoků</p> <p>5.3 Prevenci domácího násilí</p> <p>5.4 způsoby zabezpečení majetku, prevenci poškozování spotřebitelů – nekalé obchodní praktiky</p>
Popis opatření:	Realizace projektů zaměřených na seniory, jejich bezpečí v domácím prostředí i při pohybu po městě, zvyšování pocitu bezpečí občanů ve městě.

	<p>Senior linka – město Litoměřice realizuje projekt zaměřený na samostatně žijící seniory a osoby se zdravotním postižením. Tito občané si z důvodu špatného zdravotního stavu mohou požádat o bezplatné zapůjčení signalizačního zařízení, které je napojeno na pult centrální ochrany městské policie. Režim je 24 hodinový.</p> <p>Chraň sebe i svůj majetek - projekt zaměřený na prevenci a zabezpečení svého majetku</p> <p>Pozor na zloděje - projekt informativního charakteru</p> <p>Auto není trezor - projekt informativního charakteru</p> <p>Městský kamerový systém – mapuje a monitoruje místa ve městě v problémových lokalitách</p> <p>Vypracování analýzy pocit bezpečí občanů ve vztahu k MKDC 2017.</p> <p>Instalace kamerového systému na místech, která lidé označili na pocitové mapě jako nebezpečná/problémová. Označování míst probíhalo na veřejných místech i na webu města, kde občané mohli vyjádřit svůj názor ke konkrétní lokalitě.</p>
--	--

Název cíle 6:	Naplnění programu Národní sítě Zdravých měst ČR, šíření příkladů dobré praxe
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<p>6.1 Zvyšovat informovanost občanů prostřednictvím osvěty a prevence vedoucí ke zlepšení zdraví</p> <p>6.2 Zlepšovat podmínky pro rozvoj kulturního a společenského života ve městě</p> <p>6.3 Realizace kvalitních akcí zaměřených na místní tradice a hodnoty</p>
Popis cíle:	<p>Kampaň Dny zdraví – soubor přednášek a pohybových aktivit, bezplatné vyšetření krevního tlaku, cukru, cholesterolu a tuku v těle</p> <p>Projekt evropský týden mobility - zvyšování povědomí seniorů o alternativních a bezpečnějších způsobech dopravy, než využívání automobilu do vysokého věku, prezentace, tematické přednášky o bezpečnosti účastníků silničního provozu a ohleduplnosti k životnímu prostředí. V tomto týdnu MHD zdarma.</p> <p>Měsíc září plný akcí na podporu čisté mobility</p> <p>Den Země – uklidíme Litoměřice, procházka po Zemi</p> <p>Podpora aktivit pořádaných knihovnou K. H. Máchy v Litoměřicích.</p>

Název cíle 7:	Zajištění dostupnosti a finanční podpory celoživotního vzdělávání seniorů, univerzita U3V
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	7.1 Zajištění finančních prostředků na podporu U3V 7.2 Šíření osvěty o důležitosti a významu celoživotního vzdělávání
Popis cíle:	Zajištění finančních prostředků na podporu celoživotního vzdělávání z rozpočtu KPSS města Litoměřice a šíření osvěty o důležitosti a významu jak pro seniory tak i celou společnost.

Název cíle 8:	Zajistit fungování právní poradny na Městském úřadě v Litoměřicích
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	8.1 Přístup k bezplatnému právnímu poradenství
Popis cíle:	Bezplatné zajištění právního poradenství na Městském úřadě v Litoměřicích pro všechny občany z ORP Litoměřice

Návaznost opatření na další opatření proseniorské politiky na národní, krajské a obecní úrovni

Návrhová opatření vyplývají ze strategických cílů:

- Národního akčního plánu podporující pozitivní stárnutí pro období 2013 – 2017
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji
- Koncepce rozvoje sociálních služeb Ústeckého kraje
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, MAS České středohoří 2014 – 2020
- Plánu prevence kriminality na období 2017-2019
- Střednědobý plán rozvoje města Litoměřice
- 4. Komunitního plánu města Litoměřice

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Schválená koncepce proseniorské politiky Zastupitelstvem města - Existence NNO a chuť spolupracovat - Vstřícný postoj města k prosazování proseniorské politiky - Dostatečně velký tým pracovníků KPSS - Existence Dobrovolnického centra - Komunitně plánující město s vypracovaným Komunitním plánem - Město s titulem Zdravé město a naplňující agendu MA 21 - Existence center, klubů, spolků a organizací nabízejí zázemí proseniorským aktivitám - Finanční podpora proseniorských aktivit ze strany města 	<ul style="list-style-type: none"> - Vnímání seniorů jako neplnhodnotná skupina občanů obecně
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Posílení mezigeneračních vztahů a pochopení potřeb napříč věkovými skupinami - Prodlužování aktivní délky života seniorů díky rozšiřování nabídky služeb a proseniorských aktivit - Propojování sektoru sociálních služeb s veřejností - Naučit se využívat seniory jako zdroj moudrosti a životních zkušeností - Pomocí osvěty zdravého životního stylu a informovanosti senior prodlužovat a zkvalitňovat jejich život - Zpracování koncepce proseniorské politiky 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek finančních prostředků na podporu proseniorských aktivit - Izolovanost seniorů v pobytových zařízeních - Nedostatek seniorů s chutí stát se dobrovolníkem - Nedostatek finančních prostředků samotných seniorů využitelných na volnočasové aktivity - Rychlé životní tempo a nedostatek energie myslet na ostatní